

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проєктної групи
Голова НМК

 А.Є. Голубов
(підпис) (ініціали та прізвище)

«31» серпня 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 08 Право
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 081 Право
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Право

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2020 рік

Робоча програма з дисципліни господарський процес
для студентів за спеціальністю 081 Право
освітня програма «Право»

«31» серпня 2020 р., – 14 с.

Розробник: Стєбєлєв А.М. к.ю.н, ст. викладач

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)



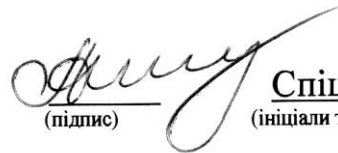
(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри права
(назва кафедри)

Протокол № 1 від « 31 » серпня 2020 р.

Завідувач кафедри д.ю.н., проф.

(науковий ступінь і вчене звання)



(підпис)

Спіцина А.О.

(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів: денна форма навчання – 5,5;	Галузь знань: 08 Право Спеціальність: 081 Право Освітня програма «Право» Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Цикл загальної підготовки
Кількість модулів – 2		Навчальний рік
Кількість змістових модулів – 2		2020/ 2021
Індивідуальне завдання – реферат, есе, юридичний висновок		Семестр
Загальна кількість годин: денна форма навчання – 64/108;		5
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2		Лекції ¹⁾
		32 годин
		Практичні, семінарські¹⁾
		32 годин
		Лабораторні ¹⁾

		Самостійна робота
		101 годин
		Вид контролю
іспит		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 64/44;

¹⁾ Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати у студентів систему теоретичних знань і практичних навичок застосування норм процесуального права разом з нормами матеріального права при вирішенні спорів підвідомчих господарським судам.

Завдання: вивчення та засвоєння основних понять, інститутів, принципів і джерел господарського процесуального права, положень щодо організації та діяльності господарських судів України; особливостей розгляду господарських спорів; вміння застосовувати на практиці набуті знання та складати відповідні процесуальні документи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент

повинен **знати:**

- чітко і аргументовано розмежувати господарське процесуальне право від інших процесуальних галузей права (цивільного, адміністративного);
- основні засади та понятійно-категоріальний апарат господарського процесуального права;
- зміст прав та обов'язків всіх учасників господарського процесу на різних стадіях господарського процесу;
- систему судових актів, які виносить господарський суд у процесі розв'язання господарських спорів та вирішенні справ про банкрутство.

вміти:

підготувати претензію та позовну заяву;

складати процесуальні документи, які виносить суд у процесі судового розгляду;

застосовувати правила підвідомчості та підсудності спорів господарським судам;

Результати навчання: У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати:** зазначені у програмі і рекомендовані викладачем нормативні акти, що регулюють господарські процесуальні правовідносини, галузеву юридичну літературу, досконало вивчити відповідно до програми основні категорії та інститути господарського процесуального права, теоретичні проблеми і перспективи науки господарського процесу в Україні

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна пов'язана з дисциплінами «Цивільне право (загальна частина)», «Цивільне право (особлива частина)», «Господарське право».

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ I. Господарський процес (загальна частина)

Тема 1. Поняття господарського процесуального права. Господарське судочинство.

1. Предмет і метод господарського процесуального права.
2. Джерела господарського процесуального права.
3. Господарське процесуальне право як наука і як навчальна дисципліна.
4. Історія арбітражно-господарських судових органів.
5. Господарський суд - спеціалізований суд в системі судів загальної юрисдикції.
6. Правовий статус судді господарського суду.
7. Принципи господарського судочинства.

Тема 2. Звернення до господарського суду.

1. Право на звернення до господарського суду. Підвідомчість.
2. Територіальна та виключна підсудність справ.
3. Порядок досудового врегулювання спорів.

Тема 3. Учасники господарського процесу.

1. Загальна характеристика учасників господарського процесу.
2. Процесуальне положення судді господарського суду.
3. Сторони в господарському процесі, їх права та обов'язки.
2. Треті особи в господарському процесі.
3. Участь прокурора в господарському процесі.
4. Представництво в господарському процесі.

Тема 4. Судові витрати. Процесуальні строки.

1. Поняття і види строків в господарському процесі.
2. Обчислення, закінчення, зупинення, відновлення та продовження процесуальних строків.
3. Судові витрати, їх склад.
4. Порядок сплати державного мита та його розмір. Повернення державного мита.

Тема 5. Докази в господарському процесі. Запобіжні заходи.

1. Поняття та види доказів в господарському процесі.
2. Належність і допустимість засобів доказування. Оцінка доказів.
3. Запобіжні заходи.

Тема 6. Позовна заява та порядок її подання.

1. Поняття позову. Форма та зміст позовної заяви.
2. Порядок подання позову.

3. Прийняття позовної заяви. Підстави відмови у прийнятті та повернення позовної заяви.
4. Забезпечення позову.

МОДУЛЬ 2. Господарський процес (особлива частина)

Тема 7. Вирішення спору у першій інстанції.

1. Порушення провадження у справі та підготовка матеріалів справи до розгляду у першій інстанції.
2. Строки вирішення спору у господарському суді першої інстанції. Порядок ведення судового засідання.
3. Відкладення розгляду справи, перерва у засіданні. Зупинення провадження у справі та його поновлення
4. Відмова позивача від позову, мирова угода.
5. Припинення провадження у справі. Залишення позову без розгляду.

Тема 8. Перегляд судових рішень в апеляційному порядку.

1. Поняття апеляції. Право апеляційного оскарження.
2. Подання апеляційної скарги.
3. Повноваження суду апеляційної інстанції.

Тема 9. Перегляд судових рішень в касаційному порядку.

1. Поняття касації. Право касаційного оскарження.
2. Подання касаційної скарги.
3. Повноваження суду касаційної інстанції.
4. Перегляд рішень Вищого господарського суду України Верховним судом України: порядок, строки та правові наслідки розгляду касаційної скарги.

Тема 10. Перегляд рішення, ухвали, постанови господарського суду за ново виявленими обставинами.

1. Поняття ново виявлених обставин. Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами.
2. Порядок, термін подання заяви про перегляд судових рішень за ново виявленими обставинами.
3. Порядок перегляду судових рішень, ухвал та постанов за нововиявленими обставинами.

Тема 11. Виконання судових рішень, ухвал та постанов господарського суду.

1. Судові рішення: обов'язковість їх виконання.
2. Наказ господарського суду: зміст, строк пред'явлення наказу до виконання та порядок видачі дублікату наказу.
3. Підстави та наслідки відстрочки, розстрочки, зупинення виконання

судових рішень. Поворот виконання.

Тема 12. Провадження у справах про банкрутство.

1. Загальна характеристика провадження у справах про банкрутство.
2. Види учасників справи про банкрутство, їх процесуальні права та обов'язки.
3. Види та поняття судових процедур, які застосовуються до боржника: розпорядження майном, санація, мирова угода, ліквідація.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1 Господарський процес (загальна частина)					
5-й семестр					
Тема 1. Поняття господарського процесуального права. Господарське судочинство.	12	2	2		8
Тема 2. Звернення до господарського суду.	16	2	4	-	8
Тема 3. Учасники господарського процесу.	13	3	2		8
Тема 4. Судові витрати. Процесуальні строки.	12	2	2		8
Тема 5. Докази в господарському процесі. Запобіжні заходи.	17	3	4		10
Тема 6. Позовна заява та порядок її подання.	12	2	2		8
Модульний контроль	2	2			
Разом за змістовним модулем 1	82	16	16		50
Модуль 2. Господарський процес (особлива частина)					
Тема 7. Вирішення спору у першій інстанції.	12	2	2	-	8
Тема 8. Перегляд судових рішень в апеляційному порядку.	16	2	4	-	8
Тема 9. Перегляд рішення в касаційному порядку	13			-	
		3	2		8

Тема 10. Перегляд рішення, ухвали, постанови господарського суду за ново виявленими обставинами.	12	2	2		8
Тема 11. Виконання судових рішень, ухвал та постанов господарського суду.	17	3	4		10
Тема 12. Проведення у справах про банкрутство.	13	2	2		9
Модульний контроль	2	2		-	-
Разом за змістовним модулем 2	83	16	16	0	51
Усього годин	165	32	32	0	101

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	
1	Господарський суд та господарське судочинство. Поняття господарського процесуального права.	2
2	Звернення до господарського суду.	4
3	Учасники господарського процесу.	2
4	Судові витрати. Процесуальні строки	2
5	Докази в господарському процесі. Запобіжні заходи	4
6	Позовна заява та порядок її подання. касаційної інстанції.	2
7	Вирішення господарських спорів у суді першої інстанції.	2
8	Перегляд судових рішень в апеляційному порядку банкрутство.	4
9	Перегляд рішення в касаційному порядку	2
10	Перегляд рішення, ухвали, постанови господарського суду за ново	2
11	Виконання судових рішень, ухвал та постанов господарського	4
12	Проведення у справах про банкрутство	2
	Всього годин	32

6. Теми практичних занять

Не передбачено

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	
1	Господарські суди в системі судів загальної юрисдикції. Правовий статус судді господарського суду	6
2	Історія комерційних та арбітражно-господарських судових органів	6
3	Роль та значення господарського судочинства у господарських правовідносинах.	6
4	Основні засади господарського судочинства. Функціональні та організаційні принципи господарського процесу.	6
5	Досудове регулювання господарських спорів та розбіжностей, що виникають на стадії укладення господарських договорів.	6
6	Поняття та види процесуальних строків. Порядок обчислення процесуальних строків та наслідки їх недотримання.	6
7	Форма та зміст позовної заяви. Документи які додаються до позовної заяви. Порядок сплати судового збору та його	6
8	Прийняття господарським судом позовної заяви. Дії господарського суду по підготовці позовної заяви до судового	6
9	Вирішення спору у суді першої інстанції. Відвід судді. Судові акти місцевого господарського суду.	6
10	Порядок подання апеляційної скарги на рішення місцевого суду та її зміст. Право апеляційного господарського суду при винесені	6
11	Поняття та значення касаційної інстанції. Порядок розгляду касаційних скарг у Вищому господарському суді.	6
12	Виконання судових рішень, ухвал та постанов господарського суду. Наказ господарського суду: зміст, строк пред'явлення наказу	7
13	Підстави та наслідки відстрочки, розстрочки, зупинення виконання судових рішень. Поворот виконання рішення суду.	7
14	Провадження у справах за участю іноземних осіб. Процесуальні права іноземних підприємств та організацій.	7
15	Загальна характеристика понять неплатоспроможності та банкрутства. Умови порушення провадження у справі про	7
16	Судові процедури у справі про банкрутство. Склад та характеристика учасників провадження у справі про банкрутство.	7
	Разом години	101

9. Індивідуальні завдання

Студенти самостійно виконують індивідуальні завдання на вибрані студентами та погоджені викладачем теми у формі підготовки реферату, есе, самостійної роботи, підготовки юридичного висновку по визначеній викладачем проблемній ситуації або розв'язання задач.

10. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, семінарських (практичних) занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні, навчальні посібники), підручниками, електронним ресурсом.

11. Методи контролю

Проведення поточного контролю, письмового модульного контролю, фінальний контроль у вигляді іспиту.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	
	Кількість занять	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1		
Робота на лекціях	8	1
Робота на семінарських заняттях	8	1...5
Студентський науковий гурток	4	0...3
Модульний контроль	1	10...14
Усього	21	30... 50
Змістовний модуль 2		
Робота на лекціях	8	1
Робота на семінарських заняттях	8	1...3
Студентський науковий гурток	4	0...3
Модульний контроль	1	10...14
Усього	21	30... 50
Усього за семестр	42	60... 100

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр.

Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (20 балів) (підтвердження - сертифікат учасника, тези наукової доповіді);
- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку 20 балів) (підтвердження - диплом (грамота) учасника);
- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (15 балів) (підтвердження - сертифікат учасника або скріншот з екрану, конспект лекції);
- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (20 балів) (підтвердження - сертифікат учасника);
- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів) (підтвердження – сертифікат курсу);
- участь та отриманні рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів) (підтвердження - сертифікат учасника, диплом або інший документ, що посвідчує участь студента у конкурсі);
- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);
- проведення правоосвітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів) (підтвердження – довідка з навчального закладу, конспект доповіді та фото із заходу);
- написання реферату (5 балів) (підтвердження – реферат);
- участь у заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів) (підтвердження - сертифікат учасника або скріншот з екрану, конспект лекції);
- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням із науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту/заліку. Під час складання семестрового іспиту/заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту (модульного контролю) складається з тестового завдання (50 балів), двох теоретичних питань (по 10 балів кожне) і одного практичного завдання (30 балів).

12.2. Якісні критерії оцінювання

Білет до іспиту складається з двох запитань. Максимальна сума балів за кожне запитання - 50 балів.

Необхідний обсяг знань і вмінь для одержання позитивної оцінки:

Задовільно (60 - 74). Показати мінімум знань та умінь. Знати основні терміни і поняття. Уміти користуватися Господарським кодексом. Проводити порівняння законодавчих норм з різних джерел.

Добре (75 - 89). Твердо знати мінімум, виконати всі завдання, пов'язані з тематикою занять. Уміти: прослідкувати еволюцію державності та правових систем, вміти аналізувати зміни у процесуальному законодавстві.

Відмінно (90 - 100). Виконувати всі завдання з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати їх при вирішенні практичних завдань, пов'язаних із процесуальних дій.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90-100	Відмінно	Зараховано
75-89	Добре	
60-74	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

12.4 Дотримання вимог академічної доброчесності студента під час вивчення навчальної дисципліни

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>)

13. Рекомендована література

Базова

1. Арбітражні суди України: історико-правовий нарис, портрети, події / За заг. Ред Д.М. Притики. - Наук.-попул. Видання. - К.: Видавничий Дім «ІнЮре», 2001.

- 324 с.

2. Беяневич В.Е. Господарський процесуальний кодекс України: Наук.-практ. Комент. - Видання третє. - К. Видавництво «Юстініан», 2008. - 872 с.

3. Беяневич О. Верховенство права і законність як принципи господарського процесуального права // Право України. - 2011. -№6. - С. 13-20.

4. Господарський процесуальний кодекс України: (друге видання, із змінами і доповненнями станом на 20 грудня 2011 р.): 3 постатейними матеріалами судової практики застосування процесуальних норм (станом на 1 березня 2012 року)/ Уклад. В.Г. Беяневич. - К.: Юстініан, 2012. - 880 с.

5. Господарські суди в Україні: правові засади організації та здійснення правосуддя / За заг.ред. Д.М.Притики. - К.: Видавничий дім «ІнЮре», 2002. - 624 с.

6. Господарське процесуальне право: Підручник / О.П. Подцерковний, О.О. Квасніцька, Т.В. Степанова та ін.; за ред. О.П. Подцерковного, М.Ю.Картузова. - Х.: Одиссей, 2011.- 400 с.

7. Господарське процесуальне право України: Підручник / В.Д. Чернадчук, В.В. Сухонос, В.П. Нагребельний, Д.М. Лук'янець; За заг. ред. к.ю.н. В.Д. Чернадчука. - Суми: ВТД «Університетська книга», - 2006. - 331 с.

8. Грек Б.М. Господарський процес України (у схемах): Навчальний посібник.

- К: Прецедент, 2006. - 181 с.

9. Історія комерційних судів: Історико-правове дослідження на прикладі Одеського комерційного суду (1808-1917). - Одеса: Юридична література, 2006. - 168 с.

10. Д. Притика. Створення науково обґрунтованої системи правосуддя в Україні - головна мета судової реформи // Право України - 2003. - №12. - С.71- 83.

11. Резнікова В.В. Досудове врегулювання господарських спорів: необхідність та шляхи реформування // Вісник господарського судочинства - №5. -2012. -С.101-111.

10. Д. Притика. Створення науково обґрунтованої системи правосуддя в Україні - головна мета судової реформи // Право України - 2003. - №12. - С.71- 83.

11. Резнікова В.В. Досудове врегулювання господарських спорів: необхідність та шляхи реформування // Вісник господарського судочинства - №5. -2012. -С.101-111.

Допоміжна

1. Пригуза П.Д., Пригуза А.П. Науково-практичний коментар Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» у редакції з 18 січня 2013 року (доктринальне тлумачення норм права неплатоспроможності та статей 1-21). Херсон: Видавництво «ТДС», 2013, 304 с.
2. Притика Д. Арбітражні суди України: 10 років на стороні законності в господарських відносинах // Право України. - 2001. - № 6. - С. 13-16.
3. Степанова Т.В. Поняття допустимості доказів у господарському процесі /Т.В. Степанова // Вісник господарського судочинства. - 2002. - №2. - С 230- 233.
4. Степанова Т.В. Судова реформа та деякі колізії у Господарському процесуальному кодексі України / Реформа процесуального законодавства: Матеріали Круглого столу економіко-правового факультету ОНУ ім. І.І.Мечникова МОП України. - Одеса: КП "Чорномор'є". - 2002. - С 5-8.
5. Мельниченко О.І. Про практику застосування арбітражними судами конкурентного законодавства /І.О.Мельниченко // Вісник господарського судочинства. - 2001. - №2. - С 38-52.

6. Ніколенко Л.М. Експертиза у господарському процесі України (коментар до статей 41, 42 Господарського процесуального кодексу України) // Законодавство України: науково-практичні коментарі. - 2003. - №7. - С 40- 46.
7. Ніколенко Л.М. Критерії розподілу обов'язку по доказуванню в господарському процесі // Матеріали V підсумкової (2002 р.) наук.-прак. конф. викладачів. - Маріуполь: МП. -2003.-С. 21-22.
8. Ніколенко Л.М. Предмет доказування в господарському процесі України // Держава і право. - 2003. - Вип. 20. - С 252-259.
9. Татьков В.І. До питання про поняття публічно-правового спору / В.І. Татьков // Вісник господарського судочинства.- 2013. - №1. –С.62-69.
10. Татьков В.І. До питання про підвідомчість спорів у сфері економічної конкуренції / В.І. Татьков // Вісник господарського судочинства.- 2013. - №3. –С.12-15.
11. Татьков В.І. На шляху до ефективного судочинства/В.І. Татьков//Вісник господарського судочинства.- 2013. - №3. –С.12-15.
12. Хояйственное-процесуальное право Украины: Учебное пособие (курс лекций). Издание второе. – Х.: Одиссей, 2003. – 336.
13. Шершеневич Г.Ф. Конкурсный процесс. – М.: «Статут», 2000. 477 с.